

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Eesti keel ja kirjandus	<ul style="list-style-type: none"> • keele kui rahvuskultuuri kandja väärtustamine; • rahvaluule - rahvalaulud, -jutud, RL väikeliigid; • funktsionaalse kirjaoskuse arendamine; • kriitilise suhtumise õpetamine teabeallikatesse; • reklaamtekstide mõjutamisvõtted; • erinevad meediatekstid; • ilukirjandus- ja aimetekstide analüüsimine; • oma maa ja teiste rahvaste kultuuripärandi tundmaõppimine ja väärtustamine; • erinevate maade muinasjuttude lugemine 	<ul style="list-style-type: none"> • õpilase maailmapildi avardamine; • igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamine; • koostöö-oskuse arendamine (paaris- ja rühmatöö) 	<ul style="list-style-type: none"> • meedia- ja kirjandus-tekstide põhised arutelud; • kirjandus-tekstidele tuginedes arutelu erinevate vaatepunktidest lähtuvalt 	<ul style="list-style-type: none"> • kuulamis- ja lugemisoskuse arendamine; • eri liiki tekstide mõistmine; • eri liiki tekstide koostamine, konspekteerimis oskuse õpetamine; • fakti ja arvamuse eristamine; • oma arvamuse kujundamine ja sõnastamine 	<ul style="list-style-type: none"> • suulise ja kirjaliku suhtluse oskuste kujundamine; • suhtlus-partneri arvestamine; • oma seisukohtade esitamine, seejuures erinevate meetodite kasutamine - rollimäng, dramatiseering, diskussioon, väitlus, intervjuu jms 	<ul style="list-style-type: none"> • andmete lugemine diagrammidelt, joonistelt, tabelitest 	<ul style="list-style-type: none"> • meedia- ja kirjandus-tekstide põhised arutelud; • igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamine; • CV koostamine; • reklaamtekstide koostamine, kujundamine; • ametlike kirjade koostamine (motivatsioonikiri ja seletuskiri, avaldus, e-kiri) 	<ul style="list-style-type: none"> • töötamine digitaalsete vahenditega ja digitaalsete tekstidega; • elektrooniliste suhtlusvahendite kasutamine, sh e-kirja kirjutamine; • digitaalsete õigekeelus- ja sõnavaraallikate kasutamisharjumuste kujundamine - elektrooniline ÕS, Sõnaveeb, Eesti keele seletav sõnaraamat, Võõrsõnade leksikon; • teabe otsing

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Võõrkeeled	<ul style="list-style-type: none"> • õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimine; • kultuurilisest eripärasest lähtuvate väärtus-süsteemide aktsepteerimine; • kultuurieripärade võrdlemine; • erinevad meediatekstid; • algupäraste kirjandustekstide lugemine 	<ul style="list-style-type: none"> • erinevate õppemeetodite kasutamine (nt rühmatöö, projektöpe); • osavõtt sõprusvaldade kohtumistest (Rootsi, Saksamaa ja Itaalia); • koostööoskuste arendamine paaristöös; • tagasisidestamise arendamine 	<ul style="list-style-type: none"> • õpikutekstide põhised arutelud; • enesekohaste tekstide koostamine; • oma tugevuste ja nõrkuste hindamine 	<ul style="list-style-type: none"> • erinevate õpistrateegiatega õpetamine ja omandamine; • õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (nt Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt); • kuulamis- ja lugemisoskuse arendamine 	<ul style="list-style-type: none"> • dialoogid; • suulist ja kirjalikku arusaamist ning väljendamist arendavad ülesanded; • suhtlemine sõprusvaldade noortega; • ettekannete koostamine ja esitamine; • toimetulek erinevates suhtlusolukordades, suutlikkus end väljendada; • viisakusreeglite ja keeleregistri omandamine 	<ul style="list-style-type: none"> • teabegraafika lugemis-koostamis- ja kasutusoskusi arendavad tegevused; • arvutamine võõrkeeles, poeskäigu simulatsioon 	<ul style="list-style-type: none"> • rühmatöö, loomingulised ja projektipõhised ülesanded; • CV koostamine; • reklaamide kujundamine; • ametlike kirjade koostamine, erinevate ankeetide täitmine 	<ul style="list-style-type: none"> • infoloome ning informatsiooni otsimist, edastamist, vahendamist ning analüüsimist arendavad ülesanded; • veebipõhiste sõnastike kasutamine; • erinevate testikeskkondade kasutamine; • teabe otsimine (muuseumid, teatrid, vaatamisväärsused, transport, jms); • lendudele registreerimine

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Matemaatika	<ul style="list-style-type: none"> tutvumine eri maade ja ajastute matemaatikute töödega; arhitektuuri ja looduse seoste loomine (nt sümmeetria, kuldlõige); salliv suhtumine erinevate matemaatiliste võimetega õpilastesse 	<ul style="list-style-type: none"> koostööoskuse arenemine rühmatöös ja paaritöös; eluliste tekstülesannete lahendamine 	<ul style="list-style-type: none"> õpilase iseseisev töö, matemaatiliste võimete hindamine ja arendamine 	<ul style="list-style-type: none"> üldistamine ja analoogia kasutamine; õpitud teadmiste ülekandmine sobivatesse kontekstidesse; ülesandeid lahendades tulemuste kriitilise hindamine; matemaatiliste mõistete kasutamine, seoste loomine ja probleemide lahendamine 	<ul style="list-style-type: none"> oma mõtte selge, lühike ja täpne väljendamine; tekstülesannete lahendamise kaudu teksti mõistmise oskuse arenemine: olulise eristamine ebaolulisest ja etteantud suuruse leidmiseks vajaliku info otsimine tavakeeles esitatud infot esitamine matemaatiliste sümbolite ja valemite kaudu ning vastupidi 	<ul style="list-style-type: none"> seoste loomine ümbritseva maailmaga; probleemide lahendamine, loogiline arutlemine, põhjendamine ja tõestamine 	<ul style="list-style-type: none"> eluliste andmetega ülesannete lahendamine; ühele ülesandele erinevate lahenduste leidmine; oskus näha ja sõnastada probleeme, genereerida ideid ning kontrollida 	<ul style="list-style-type: none"> digivahendite abil info leidmine ja säilitamine; andmed ja nende analüüsimine; rakendatakse ja kasutatakse info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja -vahendeid;

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Loodusained	<ul style="list-style-type: none"> • tervislike eluviiside kujundamine; • positiivse, säästva ja jätkusuutliku hoiaku kujunemine keskkonna suhtes • energeetikateemalised probleem-ülesanded; • kujundatakse positiivne hoiak kõige elava ja ümbritseva suhtes; • arendatakse huvi loodusteaduste kui uusi teadmisi ja lahendusi pakkuva kultuurinähtuse vastu 	<ul style="list-style-type: none"> • loodusliku mitmekesisuse väärtustamine ja selle kaitse vajaduse teadvustamine; • inimtegevuse mõju hindamine looduskeskkonnale; • kohalike ja globaalsete keskkonnaprobleemide teadvustamine ja neile lahenduste leidmine; • keskkonnahariduslike õppekäikude korraldamine; • keskkonnahariduslik projektõpe 	<ul style="list-style-type: none"> • ohtude nägemine oma tegevuses, ohtlike olukordade vältimine; • inimese anatoomiast, füsioloogiast ja eluviisidest tulenevate erisuste teadvustamine; • arusaamise kujunemine mitmesugustest looduse ja tehnoloogiaga seotud elukutsetest 	<ul style="list-style-type: none"> • probleemide lahendamiseks vajalike tegevuste planeerimine, läbiviimine ja kokkuvõtete tegemine; • katsete ja vaatluste läbiviimine; • uurimisküsimuste sõnastamine; • loodusteadusliku info leidmise oskuse omandamine 	<ul style="list-style-type: none"> • uurimuslike ülesannete ja probleemide lahendamise tulemuste kirjalik ja suuline esitamine; • loodusteaduslike terminite ja teaduskeelele omase stiili korrektne kasutus; • leitud teabe analüüs ja tõepärasuse hindamine 	<ul style="list-style-type: none"> • jooniste, diagrammide, tabelite jms andmete lugemine ja tõlgendamine; • andmete põhjal jooniste, graafikute, tabelite jms koostamine ja esitamine; • tuginemine matemaatikas omandatud teadmistele, oskustele ja hoiakutele; • õpib igapäevaelus tegema tõendus põhiseid otsuseid 	<ul style="list-style-type: none"> • igapäevaeluga seotud probleemide märkamise, sõnastamise ja lahendamise, põhjendatud otsuste tegemine; • projektõppe kasutamine; • loodusteadusega seotud elukutsete tundmaõppimine ning vastava valdkonnaga tegelevatest ja ettevõtetest ülevaate saamine; • õppekäikude korraldamine 	<ul style="list-style-type: none"> • loodusteadusliku info otsimine, sellest arusaamine ning tõlgendamine; • usaldusväärse ning tõendus põhise info eristamine kellegi isiklikust arvamusest; • IKT-põhiste õpikeskkondade kasutamine

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Sotsiaalsained	<ul style="list-style-type: none"> • arendatakse suutlikkust mõista humanismi, demokraatia ja jätkusuutliku arengu põhiväärtusi ning nendest oma tegutsemises juhinduda; • arendatakse oskus seista vastu kesksete normide rikkumisele • lugupidava suhtumise kujundamine erinevatesse maailma-vaatelistesse tõekspidamistesse; • enda heaolu kõrval teistega arvestamine; • oma valikute põhjendamine 	<ul style="list-style-type: none"> • ühiskonna-õpetuse pea kõigis õppeteemades toimub selle pädevuse arendamine • 	<ul style="list-style-type: none"> • oma õiguste ja kohustuste teadvustamine; • kellegi teise positsioonilt lähtuvalt mõtlemise kujundamine; • oma nõrkade ja tugevate külgede hindamine; • positiivse suhtumise kujundamine endasse ja teistesse; • iseendaga, oma vaimse, füüsilise, emotsionaalse ning sotsiaalse tervisega seonduvate ja inimsuhetes tekkivate probleemide lahendamine 	<ul style="list-style-type: none"> • õpitu kasutamine erinevates kontekstides ja probleeme lahendades; • õppetegevuse ja tagasiside kaudu eneseanalüüsi oskuse omandamine ning selle järgi oma edasiõppimise kavandamine; • õppekeskkonna organiseerimine, õppimiseks vajaminevate vahendite ja teabe hankimine 	<ul style="list-style-type: none"> • üldnimilikke väärtuste ja üldtunnustatud käitumisharjumuste järgimine; • oma arvamuse kujundamine ja põhjendamine; • suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada erinevates suhtlusolukordades; • eri liiki tekstide kirjutamine, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; • teabe- ja tarbetekstide ning ilukirjanduse lugemine ja mõistmine 	<ul style="list-style-type: none"> • ajateljel orienteerumine; • statistiliste andmete analüüs ja järelduste tegemine; • protsentarvutuste tegemine (maksud); • hüpoteeside püstitamine ja tõestamine, probleemolukordade analüüs; • tehnoloogia muutumine ajaloos, tehnika areng 	<ul style="list-style-type: none"> • tööturu analüüs; • arukate riskide võtmine – nõudluse ja pakkumise vahetamine; • ajaloo silmapaistvate isikute tundmaõppimine 	<ul style="list-style-type: none"> • rakendatakse ja kasutatakse IKT-l põhinevaid õppekeskkondi, õppematerjale ja -vahendeid; • muuseumide ja arhiivide jms digitaalsete andmebaaside kasutamine

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Tehnoloogia (käsitöö, kodundus, tehnoloogia, tööõpetus)	<ul style="list-style-type: none"> • loovust arendavad tegevused ning projektid õpetavad arvestama arvamuste ja ideede paljusust; • praktiliste tegevuste kaudu õpetatakse väärtustama loomingut ning kujundatakse ilumeelt, hindama oma ning teiste rahvaste kultuuripärandit; • õpetada vastutust – alustatu lõpule viimine; • erinevate rahvuslike paelte punumine, arhailine tikand 	<ul style="list-style-type: none"> • erinevad ühistöövormid suunavad õpilasi koostööd tegema, arendades tolerantsust ja valmidust aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; • ühiselt kodunduse tunnis toituvalmistamine 	<ul style="list-style-type: none"> • suutlikkus hinnata oma nõrku ja tugevaid külgi ning arendada positiivset suhtumist endasse ja teistesse; • praktiline tegevus ning selle analüüs; • omandatud tehnikates esemete valmistamine 	<ul style="list-style-type: none"> • töö iseseisev korraldamine alates teabe kogumisest, materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tulemuse analüüsiga – s.o suutlikkus probleeme märgata ning lahendada, võimeid hinnata ja arendada ning oma õppimist; • teistes õppeainetes õpitu praktikasse rakendamine; • õpilase ennastjuhtivus ja reflekteerimine - valib ise eseme, mille valmistab, tehnika on määratud 	<ul style="list-style-type: none"> • läbi ühiste arutelude ning töö ja selle tulemuse analüüsimise oma arvamuse kujundamine ja põhjendamine; • koos töötamise eeliste kogemine, üksteise aitamine ühistöö valmistamisel; • rühmatöö kodunduses ja kokanduses 	<ul style="list-style-type: none"> • aruvutamise- ja mõõtmisoskuse, loogika ja matemaatiliste sümbolite kasutamine; • erinevate tehnoloogiliste vahendite kasutamine ja kriitiline hindamine; • probleemi püstitamine, lahendusteede leidmine, valikute põhjendamine ja tulemuste analüüsimine 	<ul style="list-style-type: none"> • esemete valmistamisel toote arendamise tsükli läbimine idee leidmisest kuni valmis esemeni; • aineprojektid võimaldavad õpilastel katsetada oma ideede elluviimist mitmesuguste ettevõtlusmudelite kaudu; • erinevatele laatadele müügiks toote kavandamine ja teostamine 	<ul style="list-style-type: none"> • erinevate erialaste õppeprogrammide kasutamine; • toitumisprogrammidega tutvumine ja nende kasutamine; • tervisliku päevamenüü koostamine kasutades erinevaid veebikeskkondi; • käsitööks idee leidmine erinevatest veebikeskkondadest

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Kunstinaised	<ul style="list-style-type: none"> • eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemine läbi käsitletavate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja –sündmuste; • kunstide teadvustamine eneseväljenduse vahendina läbi praktilise loomingulise tegevuse ja selle üle arutlemise; • erinevate ideede, seisukohtade, probleemilahenduste hindamine; • autorluse austamine; • individuaalse ning kultuurilise mitmekesisuse väärtustamine 	<ul style="list-style-type: none"> • ühismusitseerimine (ansambel, mudilaskoor, lastekoor) kujundab koostöövalmidust ning aitab väärtustada üksteise toetamist; • oma seisukohtade kaitsmine ning teiste arvamustest lugupidamine tänu aruteludele kunstiteoste üle; • kultuurilise ühtsustunde kujundamine läbi kultuurisündmustel osalemise (teatrietendused, kontserdid, kunsti- ja muude muuseumide külastused) 	<ul style="list-style-type: none"> • oma huvide ja võimete tundma õppimine ning positiivse enesehinnangu kujundamine läbi tagasiside ja eneseanalüüsi; • personaalse, sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujundamine läbi kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemise (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainestik ning sõnumid jne) 	<ul style="list-style-type: none"> • oma õpistiili teadvustamine ning kasutamine eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu; • õppija rolli suurendamine oma õpitegevuse juhtijana tänu tagasisidele ja eneseanalüüsile 	<ul style="list-style-type: none"> • õigekeelsuse ning väljendusrikka keele väärtustamine • kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest rääkimisel ainespetsiifilise terminoloogia kasutamine; • kunst ja muusika kui kommunikatsioonivahendid – miteverbaalne keel 	<ul style="list-style-type: none"> • matemaatikapädevuse areng ülesannete kaudu, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikate -gooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid 	<ul style="list-style-type: none"> • vastutuse võtmine tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest • ideede väljendamise ja esitlemise erinevate võimaluste katsetamine praktilise loovtegevuse kaudu; • uurimuslike probleemipõhiste ülesannete lahendamine; • õpitava seostamine igapäevaeluga; • valdkonnaga seotud elukutsete ja asutustega tutvumine 	<ul style="list-style-type: none"> • muusika- ja kunstiloome digivahenditega; • virtuaalsed näituste külastused; • e-kogudega tutvumine

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Kehaline kasvatus	<ul style="list-style-type: none"> • ausa mängu põhimõtete tähtsustamine sportlikes tegevustes; • põhjendatud valikute tegemine tervisekäitumises; • keskkonda säästva liikumise/sportimisharjumuste kujunemine 	<ul style="list-style-type: none"> • koostöö liikudes, sportides õpetab inimeste erinevusi aktsepteerima, neid suhtlemisel arvestama, ent ka ennast kehtestama; • kehakultuur kujundab viisakat, tähelepanelikku, abivalmis ja sallivat suhtumist kaaslastesse 	<ul style="list-style-type: none"> • kujundatakse oskust jälgida ja kontrollida oma käitumist, järgida terveid eluviise ning vältida ohuolukordi; • kujundatakse oskus hinnata enda kehalisi võimeid ning valmisolekut neid arendada 	<ul style="list-style-type: none"> • kujundatakse oskust analüüsida ja hinnata oma liigutusoskuste ja kehaliste võimete taset ning kavandada meetmeid nende täiustamiseks; • tekitatakse huvi liikumise, sportimise vastu, mis loob eeldused uute sobivate liikumisviiside õppimiseks 	<ul style="list-style-type: none"> • oskussõnavara õpetamine; • koostöö rühmategevustes, kokkulepete sõlmimine, reeglite järgimine 	<ul style="list-style-type: none"> • sporditehniliste oskuste analüüs, kehalise töövõime näitajate ja sporditulemuste dünaamika selgitamine 	<ul style="list-style-type: none"> • oma kehaliste võimete ja liigutusoskuste taseme analüüs; • tegevuste kavandamine ja sihipärane tegutsemine tervise tugevdamise ja töövõime parandamise nimel; • toimetulekuoskuse ja riskeerimisjulguse kujunemine läbi koostöö kaaslastega sportimisel/liikumisel 	<ul style="list-style-type: none"> • veebikeskondade kasutamine toitumise ja liikumise jälgimiseks ja harjumuste parandamiseks; • kaardirakenduste kasutamine orienteerumisülesannetes

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Joonestamine	<ul style="list-style-type: none"> • õpilaste suhtumise kujundamine teadusesse; • praktiliste tegevuste kaudu väärtustatakse insenertehnilisi aineid; • väärtustab töö läbimõeldust, korrektsust ning praktilisust; 	<ul style="list-style-type: none"> • probleeme lahendades ning kaalutletud otsuseid tehes arvestatakse loodusteaduslikke seisukohti 	<ul style="list-style-type: none"> • õpilase eneseanalüüsi võime kujunemine, oskust hinnata oma nõrku ning tugevaid külgi 	<ul style="list-style-type: none"> • arendatakse oskust analüüsida, tõlgendada ning esitada tulemusi; • ruumikujutusvõimet, mõtlemise, tähelepanu, graafilise kirjaoskuse, loovuse ja täpsuse arendamine 	<ul style="list-style-type: none"> • kirjalik ja suuline suhtlus; • tehnilise kirjaoskuse kasutamine ülesannete lahendamisel 	<ul style="list-style-type: none"> • joonestamises kasutab õpilane oma töös loogilist mõtlemist ning matemaatilisi teadmisi ning seeläbi korratakse ja seostatakse ühikute teisendamine, ruumalade ja pindalade arvutamine jms matemaatilised põhioskused; • olulised on proportsioonide nägemine, mõõtmine, esemete taandamine geomeetrilisteks algvormideks, perspektiiviseadused. 	<ul style="list-style-type: none"> • õpilaste mõtlemis- ja algatusvõime toetamine; • ülevaade joonestamisalase teabe rakendamisega seotud elukutsetest 	<ul style="list-style-type: none"> • 2D ja 3D jooniste loomine erinevate rakendustega; • elektrooniliste teabeallikate kasutamine joonestamisalase info leidmiseks

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Kohalik kultuurilugu	<ul style="list-style-type: none"> • kultuuri järjepidevuse teadvustamine; • (pärimus)kultuuri erinevate ilmingute märkamine ja kogemine tänapäeval 	<ul style="list-style-type: none"> • toetab, tugevdab inimese isiksuseks olemist, aidates orienteeruda tänapäeva kultuurilises mitmekesisuses, tutvustades kultuurilugu ja kontekste ning nendevahelisi seoseid; • oma pere, suguvõsa ja kodukandi ajaloo teadmised suurendavad vastutustunnet oma lähedaste ja kodupaiga suhtes ning aitavad kaasa kodanikutunde tekkimisele ning rahvuslike põhiväärtuste säilimisele. 	<ul style="list-style-type: none"> • Õppija suunamine mõistmaks (pärimus)kultuuri tähendust tänapäeva ühiskonnas; • õppija oskab aine läbimise järel mõtestada ja analüüsida omaenda seost (pärimus)kultuuri ga ning julgeb olla tema ise; • väärtustab perekonna ja kodukandi pärimust 	<ul style="list-style-type: none"> • õpimapi loomine, mis arendab ja näitab õpilase motivatsiooni, tahtemadusi, süstematiseerimis oskust, tema konkreetset panust, suhtumist õppimisse ja süvenemisastet 	<ul style="list-style-type: none"> • Oskab arutleda traditsioonide ja tavade üle nii üksikisiku kui ka ühiskonna elus; • kogub andmeid oma pereliikmetelt, leides sobiliku suhtlemisstiili ja andmete salvestusviisi. 	<ul style="list-style-type: none"> • ülevaate saamine piirkonna edukamatest ettevõtetest ja nendes töötavatest ametitest – milline on tööturg meie kodukohas 	<ul style="list-style-type: none"> • piirkonna oluliste isikute tundmaõppimine; • Pilistvere kihelkonna edulugu: selle tekke põhjused, kulg ja hääbumise põhjused; • kohtumine piirkonna kultuuri-, haridus- ja ettevõtlus-tegelastega 	<ul style="list-style-type: none"> • oskab leida infot pärimuskultuuriga seotud teemade kohta internetiallikatest; • oskab koostada lihtsaid teabelehti erinevaid programme kasutades; • säilitab turvaliselt kogutud andmestikku

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Viljandimaa geograafia	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab Viljandimaa ajaloolist ja tänapäevast eripära ja väärtust; • oskab võrrelda Viljandimaa omavalitsuste ja suuremate asulate arenguplaane püsimajäämiseks 	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb huvi Viljandimaa geograafia vastu ning saab aru selle tähtsusest igapäevaelus; • väärtustab nii kodukoha, Eesti kui ka teiste maade looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust 	<ul style="list-style-type: none"> • oskab teha igapäevaelulisi elukeskkonnaga seotud otsuseid ja neid põhjendada; • tunneb huvi oma kodumaakonna elukeskkonna vastu; • mõistab kodukoha looduse, ajaloo ja kultuuripärandi väärtustamise vajalikkust 	<ul style="list-style-type: none"> • oskab igapäevaste probleemide lahendamisel arvestada kodukoha traditsioone ja võimalusi; • kasutab uurimuslikku õpet, arutelusid, ajurünnakuid ja õppekäike hinnangute kujundamiseks; • koostab ühe omavalitsuse ettevõtlus keskkonnast lähtudes oma ettevõtte mudeli 	<ul style="list-style-type: none"> • väärtustab meeskonnatöö käigus genereeritud ideid ja elluviimis-plaane 	<ul style="list-style-type: none"> • ülevaate saamine Viljandimaa tehnoloogia-ettevõtetest; • majandusliku edu saavutanud ettevõtete edu tagamaad – matemaatilised arvutused 	<ul style="list-style-type: none"> • koostab ülevaatlikke esseid külastatud ettevõtetest; • oskab hinnata Viljandimaa ettevõtluskeskkonna plusse ja miinuseid; • väärtustab Viljandimaa ajalugu ja kultuuripärandi t hoidmist tänapäeval 	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab kodukoha looduse, ajaloo, ettevõtluse jm kohta info hankimiseks erinevaid veebimaterjale, analüüsib ning hindab neis sisalduva info tõepärasust; • oskab koostada teabelehti, võrdlusmaterjale ja esitlusi

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane	Ettevõtlikkus-pädevus	Digipädevus
Ettevõtlus	<ul style="list-style-type: none"> • teab ettevõtte sisekliimat mõjutavaid tegureid; • mõistab ettevõtte imago kujundamise tähtsust; • mõistab kaubamärkide jms patenteerimise tähtsust 	<ul style="list-style-type: none"> • omab ülevaadet ettevõtte toimimisest ja ettevõtluse tähtsusest ühiskonnas; • mõistab inimtegevuse ja keskkonna vastastikuseid seoseid, ressursside nappust 	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab emotsioonidega toimetulemise vajalikkust; • suudab planeerida oma tegutsemist kuni seitsme aasta raames; • leiab sisemist motivatsiooni sihipäraseks tegutsemiseks 	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab loovuse arendamise võimalusi; • püsib arenguskumus - saan, mida soovin, kui tegutsen motiveeritult; • areneb probleemilahenduse oskuseks ja otsustusvõime 	<ul style="list-style-type: none"> • kogub vajalikku teavet külastades ettevõtteid ning kohtudes ettevõtjatega; • teeb rühmatööd, ajurünnakuid kindla eesmärgi saavutamiseks; • teab koostöö, meeskonnatöö vajalikkust; • mõistab reklaamide mõju tarbimiskäitumisele 	<ul style="list-style-type: none"> • näidisettevõtte loomine ja majandamine; • majanduse ja matemaatika n.õ ühisterminid; • vastutustundlik majandamine, jätkusuutlik majandamine, rahatarkus 	<ul style="list-style-type: none"> • hindab oma oskusi, soove, arenguvajadusi ning -võimalusi töömaailmas toimetulekuks; • õpib koostama elulookirjeldust, SWOT analüüsi; • tähtsustab nii töötaja kui ka ettevõtja panust ühiskonda; • oskab äriideid genereerida ja esmaseid äriplaane koostada 	<ul style="list-style-type: none"> • oskab leida CV-keskusest erinevaid tööpakkumisi; • oskab koostada korrektseid ametlikke kirju tööpakkujatele; • teab, kust leida teavet tööseadusandlusest